

نقش میدان‌های شهری و بررسی عواقب ناشی از تنزل جایگاه آن در شهرهای امروز با تأکید بر شهرهای ایرانی^۱

سعیده نژادستاری*

دانش‌آموخته دکتری شهرسازی: «واحدعلوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی»

تاریخ پذیرش: ۹۰/۳/۲۳

تاریخ دریافت: ۹۰/۲/۱۰

چکیده

تشنه‌کامی شهرهای ایرانی امروز به هویت، یکی از واقعیت‌های محسوسی است که در پی ولع تجربه مدرنیته که از نه دهه پیش آغاز شد، بروز کرده است. ابتلائات ناشی از ماشینیسیم که بر تضعیف بنیادهای زیست اجتماعی دامن می‌زند، حضور پیاده در فضای شهری را و کم‌رنج و زمینه حضور سواره را قوت بخشیده است؛ از این رو، عمده‌گره‌های شهری در قالب فلک‌ها به وجود آمده و میدان‌ها قربانی این تحول شده‌اند. این مقاله به یکی از مصادیق کالبدی اثرگذار بر تلقی‌های هویتی می‌پردازد و لذا مسئله حذف میدانی از گونه‌های فضاهای شهری محور اساسی بحث قرار گرفته است. فرض بر این است که این گونه اصلی واجد توانایی‌هایی برای احیا و تقویت زندگی شهری است و حذف آن عواقب و آسیب‌هایی را می‌زاید که با بهره‌گیری از گونه‌های دیگر جبران نمی‌شود، لذا هدف، شناخت تفاوت ماهوی میدان با دیگر گونه‌ها و تبیین نقش میدان در شهر است. با روشی مبتنی بر تحلیل و سپس استقراء استنتاج‌ها بر بنیان، تعریف میدان، شناخت ماهیت میدان و شناخت نقش‌های میدان بیان شده است. بر این اساس، میدان به عنوان عرصه‌ای برای غلبه سکون بر حرکت در شهر، توان تمرکزبخشی به بافت، نمودار کردن کلیت بافت، ارتباط عناصر پیرامون، تقویت صفت خوانایی، ایجاد گرانش و نیز معنادار کردن حضور جمع را دارد و صورت و نمودی از بافت شهری است. لذا حذف این گونه، منجر به آسیب‌هایی می‌شود که به اختصار عبارت‌اند از: انتقال بی‌کیفیت رخدادهای دیگر گونه‌ها و ایجاد تنش در نقش دیگر گونه‌های فضای شهری، فراهم آمدن زمینه‌های تفرد‌گرایی، واگرایی بافت شهری و ناتوانی بافت در نمایاندن هویت شهری.

واژگان کلیدی: میدان، عرصه، مسیر، زندگی جمعی، هویت شهری

The Role of Urban Squares and a Study of the Consequences of their position degradation in Today's Cities with and Emphasize on Iranian Cities

Saeedeh Nejdattari, Ph.D.

Student of Urban Planning, Islamic Azad University, Science and Research Branch

Abstract:

The thirst of today's Iranian cities towards identity is one of the sensible realities, which has emerged following a greed for modernity starting from nine decades ago.

The consequences resulting from Mechanism have added fuels to the weakness of social living bases. They have diminished the presence of pedestrians in urban spaces and have fortified presence of drivers. Therefore, the main urban knots are appearing within the format of squares and the squares have become the victims of these changes. This article deals with one of the effective structural examples influencing identity perceptions, so the issue of removing squares from the urban spaces is the basic pivot of discussion. It is assumed that this original specie has certain capabilities to revive and reinforce urban life. Moreover, its omission will be followed with consequences and damages, which cannot be compensated through employment of other species. So, the objective is to identify and explain the substantial difference of square and that of other types and to explain the role of square in city. Using a method based on analysis and then induction, the definition of square, understanding the nature of square and the roles of square are discussed. On this basis, square as a scene to overcome the motionless state on movement in the city, has a capability to give centralization to the texture, to show the totality of the context, surrounding element link, reinforcing reading features, creating attraction and giving meaning to the presence of the group and is an image and manifestation of an urban texture. So, such an omission will lead to damages which precisely include: the low transfer of events to other types, creation of tension in other urban space types, creation of individualism, divergence of urban texture and inability of the texture in portraying urban identity.

Keywords: Square, Scene, Path, Collective Life, Urban Identity.